AGDER fylkeskommune

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/60259-2
Saksbehandler Egil Henning Ytrøy

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	26.11.2026

Søknad fra UiA om justert bruk av bevilgning til prosjekt Farsund marinlab

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Fylkeskommunedirektøren godkjenner Universitetet i Agders søknad om omdisponering av midler bevilget til laboratorium for UiA i Farsund.

Vedlegg

Søknad til AFK om justert bruk av infrastrukturmidler i Farsund

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren godkjenner Universitetet i Agders søknad om omdisponering av tilskudd til etablering av kontor- og laboratoriefasiliteter tildelt i 2022.

Universitetet i Agder søker Agder fylkeskommune om å kunne omdisponere et tilskudd innvilget i 2022, til investeringer i forbindelse med oppretting av en marinlab i Farsund. Universitetet ser nå at det ikke foreligger planer om å opprette en slik lab i Farsund, som var forutsetningen for tildelingen i 2022, og søker Agder fylkeskommune om å få disponere tilskuddet til det pågående arbeidet med kystobservatorier.

Saksopplysninger

Fylkesutvalget bevilget i 2022 (sak 29/22) 4 mill. kroner til infrastrukturinvesteringer knyttet til laboratorium for Universitetet i Agder i Lundevågen, Farsund. Saken i fylkesutvalget i mars 2022 var delt i to, der det ble bevilget 10 mill. kroner til infrastrukturinvesteringer i Flødevigen, samt denne bevilgningen til en marinlab i Lundevågen, Farsund kommune.

UiA søker nå om å kunne omdisponere midlene i form av 4 mill. kroner innvilget til infrastruktur laboratorium i Lundevågen, til heller å kunne benyttes til infrastruktur i sjø i form av kystobservatorier.

Universitetet i Agder (UiA) fikk i 2022 bevilgning til prosjekt marinlab i Farsund som en del av en satsing på ny infrastruktur. UiA har benyttet Farsunds skjærgård som feltlaboratorium for sin undervisning og forskning på kystøkosystemer. I tillegg til samarbeid med Havforskningsinstituttets stasjon i Flødevigen, har det ifølge UiA gitt studenter og forskere et godt innblikk i marint miljø både øst og vest i Agder.

Når det ble søkt Agder fylkeskommune om tilskudd til infrastrukturtiltak innen marin satsing, hadde Farsund kommune planer om å sette av midler til å bygge et marint laboratorium i Lundevågen i Farsund kommune, der UiA etter planen skulle ha tilgang til laboratorielokaler. UiAs søknad var knyttet til infrastruktur som instrumenter i et spesialrom som skulle installeres i dette laboratoriet.

Etter at midlene ble bevilget fra Agder fylkeskommune, har nå Farsund kommune gått bort fra disse planene og det vil ikke bli gjennomført bygging av en marinlab i Lundevågen.

UiA har fortsatt sin aktivitet i Farsund innen både forskning og undervisning gjennom leie av lokaler på kaia i Lundevågen, som fungerer som base for arbeidet. Selve laboratorieundervisningen foregår på campus i Kristiansand.
Med utgangspunkt i aktiviteten i Farsund, har UiA etablert et nytt stort forskningsprosjekt for agderkysten, i samarbeid med forsknings- og næringsaktører, og til støtte for forvaltningen. Dette prosjektet går konkret på å benytte såkalte kystobservatorier for å fremskaffe økt kunnskap om det marine miljøet langs agderkysten.

Det første kystobservatoriet ble etablert utenfor kysten av Farsund i 2024. Konkret er det snakk om ulike sensorer som er forankret på en rigg som er holdt oppe i vannsøylen av en undervannsbøye. Sensorene måler ulike vannparameter i vannsøylen som temperatur, salinitet, algebiomasse, strøm, lystilgang og nitrat i vannsøylen. Data fra disse observatoriene gir økt forståelse av kystøkosystemene og bidrar på den måten med kunnskap som er relevant for næringsaktører og forvaltning.

Kystobservatoriene støtter også Innakva KLYNGE sitt hovedprosjekt med å legge fundamentet for et omforent, felles og oppdatert kunnskapsgrunnlag for forvaltning, politikere, næring og forskning. UiA har også fått midler fra Sørlandets kompetansefond og UiAs strategiske midler til doktorgradsstipendiater for å analysere data fra observatoriene.

UiA ser at de er sårbare med tanke på tilgjengelig utstyr for å gjennomføre en planlagt utvidelse av kystobservatoriet lenger øst på agderkysten. Denne utvidelsen var planlagt gjennomført i 2026, men på grunn av vanninntrenging i et instrument, samt lang reparasjonstid hos leverandøren, opplever UiA nå en lengre forsinkelse med å få gjennomført utvidelsen. For å unngå slike problem i fremtiden ønsker UiA å kjøpe inn reserver av de viktigste instrumentene.

UiA ber gjennom søknaden om at en del av de tildelte midlene fra 2022 justeres fra bruk til laboratorieinfrastruktur til infrastruktur i sjø. Behovet for midler til laboratoriearbeid er fremdeles til en viss grad tilstede, men UiA ønsker å prioritere størstedelen av midlene mot instrumentering og arbeidet med kystobservatoriene.

Konkret omdisponering:

Formål	**Sum**
Næringsanalysator	785 000
Biofryser og avtrekksskap til bruk i Farsund	415 000
Instrumentering til kystobservatorier	2 500 000
Båtbruk til arbeid med kystobservatorier	300 000

Når det gjelder posten «næringsanalysator» i tabellen ovenfor, så ble den kjøpt inn i 2023 og plassert på campus i Kristiansand i påvente av at marinlab i Farsund skulle bygges. Det er så langt ikke bedt om delutbetaling av tilskudd til denne kostnadsposten. Instrumentet er ikke mulig å overføre til nåværende lokalitet i Farsund, men UiA ønsker at denne kostnaden kan inngå i godkjent kostnadsgrunnlag ettersom kostnadsposten er relevant for prosjektet.

Vurderinger

Fylkeskommunedirektøren ser at UiA har måtte gjøre tilpasninger fortløpende ettersom det ikke har kommet en avklaring om bygging av marinlab i Farsund. UiA har likevel etablert aktivitet i Farsund kommune i form av kystobservatorie, som igjen skaffer viktige data for å kunne få bedre innsikt i tilstanden i havet langs agderkysten. Aktiviteten i Farsund er i dag basert i et leid lokale i Lundevågen.

Ønsket om å kunne omdisponere midlene fra det som var tiltenkt å være inventar og utstyr til et laboratorium, over til såkalte kystobservatorier, er etter fylkeskommunedirektørens vurdering i tråd med det overliggende målet med å fremskaffe økt kunnskap om det marine miljøet langs Agderkysten. I tillegg har arbeidet blitt knyttet til Innakva sitt pågående prosjekt og funnet en anvendelse som kan komme både næring og forvaltning til gode.

Fylkeskommunedirektøren er av den oppfatning at kostnadsgrunnlaget, som gjort rede for i søknaden fra UiA, er en god tilpasning som vil sikre kunnskapsutvikling i regi av UiA og for fremtidig bærekraftig forvaltning og næringsutvikling langs kysten av Agder. En omdisponering rettet mot investering og drift av kystobservatorier anses å være innenfor formålet med den opprinnelige bevilgningen.

Regionplan Agder 2030

Regionplan Agder 2030 skisserer et fremtidsbilde der «den rike tilgangen på marineressurser har både skapt arbeidsplasser og styrket de marine kunnskapsmiljøene», og der «verdien av fisk, oppdrett og videreforedling av marine arter har økt betydelig». En positiv utvikling i det marine samarbeidet i Agder er viktig for å nå disse målene, samt det overordnede målet om verdiskaping basert på bærekraftigbruk av ressurser. En utvikling basert på tettere samarbeid mellom blå næringer, forskning og offentlig virksomhet er viktig for å oppnå en positiv og bærekraftigutvikling i Agder, slik det også framkommer i handlingsprogrammet til RPA 2030

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser ut over allerede avsatt ramme fra disposisjonsfondet i opprinnelig sak.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at søknaden fra UiA om omdisponering av godkjent kostnadsgrunnlag innvilges.

Kristiansand, 04.11.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

fylkesdirektør